

ROMÂNIA 2025-2030: DE LA VIZIUNE STRATEGICĂ LA ACȚIUNE – INTEGRAREA NOII STRATEGII NAȚIONALE DE APĂRARE ÎN ARHITECTURA SECURITĂȚII NAȚIONALE –

Dr. Violeta NICOLESCU

Ministerul Apărării Naționale, Direcția politici de apărare

DOI: 10.55535/GMR.2026.1-2.11

The article examines the conceptual foundations of national security and defence strategies, questioning the distinction and overlaps between national security strategy and defence strategy. A brief history of Romania's post-1989 strategic documents is provided, highlighting the gradual transition from a predominantly military approach to security to an extended, multidimensional model, centered on resilience, interinstitutional coordination and societal engagement. Next, the paper places these documents in an ever-changing international context, marked by geopolitical reconfigurations, hybrid conflicts and transnational threats, the statement said, as well as doctrinal adjustments of NATO and the EU.

In this framework, the article examines the National Defense Strategy for the period 2025-2030, in a context marked by the war of aggression of the Russian Federation against Ukraine, the intensification of global geopolitical competition and the proliferation of hybrid threats. The continuity and novelty elements of the strategic document are identified, such as the explicit integration of societal resilience as a security pillar, preparedness for simultaneous multiple crises, the correlation of national security with industrial development and technological innovation, and openness to public consultation and transparency.

The conclusion of the article claims that, although formally called a defence strategy, the 2025-2030 strategy goes beyond the strictly military framework and functions, in substance, as a national security strategy adapted to contemporary realities. This development reflects the need for an integrated approach to security, in which military deterrence, resilience and the ability of society to manage complex crises become interdependent elements of Romania's national security in the period 2025-2030.

Keywords: national security strategy; national defense strategy; white Defense Charter; defense policy; Ukraine;

CONTEXTUL INTERNAȚIONAL DE SECURITATE ȘI PARTICULARITĂȚILE LA NIVEL REGIONAL

Peisajul internațional de securitate continuă să fie marcat de o rivalitate geopolitică sporită, erodarea normelor multilaterale și o creștere a amenințărilor hibride, care estompează linia dintre război și pace. Competiția dintre marile puteri continuă să remodeleze alianțele globale și prioritățile de securitate. Conflictul din Ucraina, Orientul Mijlociu și Indo-Pacific reflectă nu numai tensiuni militare, ci și dispute sistemice privind modelele politice, controlul tehnologiei și influența economică. Instabilitatea legată de climă, războiul cibernetic și dezinformarea complică și mai mult gestionarea crizelor și descurajarea. Războiul de agresiune la scară largă al Rusiei împotriva Ucrainei, lansat în februarie 2022, încă reprezintă cea mai semnificativă încălcare a normelor de securitate europene de la cel de-Al Doilea Război Mondial încoace. Dincolo de consecințele sale directe, războiul a declanșat o realiniere geopolitică: NATO s-a extins, coordonarea apărării UE s-a intensificat, iar statele occidentale au impus sancțiuni economice fără precedent Rusiei. Rezistența Ucrainei, întărită de ajutorul militar și financiar occidental, continuă să fie un test definitoriu al unității, credibilității și angajamentului Occidentului față de o ordine internațională bazată pe reguli.

Conflictul din Ucraina, Orientul Mijlociu și Indo-Pacific reflectă nu numai tensiuni militare, ci și dispute sistemice privind modelele politice, controlul tehnologiei și influența economică.

Abordarea administrației Trump în materie de securitate și apărare a avut, și ea, începând cu anul 2025, un impact profund asupra Europei, remodelând relațiile transatlantice și determinând națiunile europene să își reconsidere postura strategică. Îndemnând aliații NATO să crească semnificativ cheltuielile pentru apărare – pledând pentru o țintă de până la 5% din PIB –, administrația a determinat dezbateri despre partajarea sarcinilor și coeziunea Alianței. Colectiv, aceste evoluții conduc Europa către o postură de apărare mai independentă, remodelând echilibrul alianței transatlantice.

În acest context global, Europa de Sud-Est rămâne o regiune volatilă, dar vitală din punct de vedere strategic. Aceasta se confruntă

Regiunea Mării Negre a devenit o arenă esențială a competiției geopolitice. Pentru a completa măsurile aliate în regiune, eforturile de cooperare regională s-au intensificat. Spre exemplu, în anul 2024 a fost constituită o grupare operativă navală româno-bulgaro-turcă – MCM Black Sea Task Force –, care contracarează minele în derivă din Marea Neagră rezultate din războiul ruso-ucrainean.

cu o convergență a provocărilor de securitate interne și externe: operațiuni hibride rusești de-a lungul flancului sud-estic al NATO, autoritarism crescând și regres democratic, vulnerabilități economice legate de influența străină (în special din partea Rusiei și Chinei) și reziliență cibernetică subdezvoltată. Protestele pe scară largă în țări precum Serbia, Muntenegru și Macedonia de Nord reflectă nemulțumirea publică față de corupție, regresul democratic și tendințele autoritare. Aceste presiuni interne sunt agravate de dependențele economice de regimurile autoritare, în special prin investiții din partea Rusiei și a Chinei, care subminează transparența și încurajează corupția. Astfel, stabilitatea regiunii pare a depinde, într-o mare măsură, de rezolvarea crizelor de guvernare internă și de consolidarea integrării sale în cadrele de securitate europene și transatlantice. Pe măsură ce Europa de Sud-Est navighează prin aceste dinamici complexe de securitate, interacțiunea dintre presiunile externe și reformele interne va fi esențială în modelarea stabilității regiunii și a rolului acesteia în cadrul cadrelor de securitate europene și transatlantice mai largi.

În peisajul descris mai sus, regiunea Mării Negre a devenit o arenă esențială a competiției geopolitice. Pentru a completa măsurile aliate în regiune, eforturile de cooperare regională s-au intensificat. Spre exemplu, în anul 2024 a fost constituită o grupare operativă navală româno-bulgaro-turcă – MCM Black Sea Task Force¹ –, care contracarează minele în derivă din Marea Neagră rezultate din războiul ruso-ucrainean. Din perspectiva evoluțiilor la nivel european, în mai 2025, Uniunea Europeană a lansat o *Abordare Strategică privind securitatea maritimă la Marea Neagră* (Joint Communication to the European Parliament and the Council, 2025), propunând inițiative precum un Centru de Securitate Maritimă a Mării Negre și integrând reziliența economică și protecția mediului. Împreună, aceste evoluții reflectă un efort concertat al NATO, UE și al actorilor regionali pentru a contracara agresiunea rusească, a consolida securitatea și a stabili o regiune esențială pentru interesele de securitate europene și transatlantice mai largi.

¹ *Semnarea Memorandumului de Înțelegere privind constituirea grupului operativ pentru combaterea minelor marine în Marea Neagră*, București, 11 ianuarie 2024, https://www.mapn.ro/cpresa/18251_semnarea-memorandumului-de-intelegere-privind-constituirea-grupului-operativ-pentru-combaterea-minelor-marine-in-marea-neagra, accesat la 30 mai 2025.

În tumultul determinat de dinamica evoluțiilor geopolitice, importanța unei viziuni politice devine cu atât mai esențială. Iar reflectarea acesteia în documente naționale strategice clare devine un instrument fundamental de coerență, orientare și legitimitate a acțiunii statului. Documentele strategice nu au doar rolul de a inventaria riscuri și amenințări, ci și de a transpune opțiunile politice majore într-un cadru predictibil de acțiune, capabil să ghideze deciziile instituționale pe termen mediu și lung. În absența unei astfel de viziuni asumate, reacțiile statului riscă să rămână fragmentate, reactive și insuficient corelate cu obiectivele naționale și angajamentele internaționale.

În acest sens, strategiile naționale funcționează ca un liant între mediul internațional de securitate, constrângerile interne și aspirațiile politice ale statului, oferind un reper comun pentru decidenți, instituții și societate. Ele conferă nu doar direcție strategică, ci și un cadru de responsabilizare publică, în care prioritățile, resursele și instrumentele de acțiune sunt articulate transparent. Astfel, într-un context marcat de incertitudine, competiție strategică și crize suprapuse, capacitatea unui stat de a-și formula și actualiza coerent viziunea strategică devine un indicator esențial al maturității sale politice și instituționale.

STRATEGIE NAȚIONALĂ DE APĂRARE SAU STRATEGIE DE SECURITATE NAȚIONALĂ?

În context statal, termenii *Strategie de Securitate Națională* (SSN) și *Strategie Națională de Apărare* (SNA) sunt adesea folosiți alternativ. Cu toate acestea, cele două tipuri de documente servesc unor scopuri distincte și joacă roluri diferite în modelarea abordării unui stat pentru a-și proteja interesele. Înțelegerea diferenței dintre aceste două documente strategice este esențială pentru a înțelege modul în care națiunile evaluează amenințările și își organizează resursele pentru a le contracara.

Astfel, SSN este un document politic amplu, cuprinzător, care subliniază interesele de bază ale unei națiuni, amenințările percepute și abordarea strategică generală pentru păstrarea securității naționale, cuprinzând toate dimensiunile puterii naționale – militară, diplomatică, economică, informațională și, mai nou, reziliență națională. Scopul său este de a defini ce înseamnă *securitatea națională* pentru o anumită țară și de a oferi o viziune unitară asupra modului în care diferitele

Strategiile naționale funcționează ca un liant între mediul internațional de securitate, constrângerile interne și aspirațiile politice ale statului, oferind un reper comun pentru decidenți, instituții și societate. Ele conferă nu doar direcție strategică, ci și un cadru de responsabilizare publică, în care prioritățile, resursele și instrumentele de acțiune sunt articulate transparent.

Strategia de Securitate Națională abordează, de obicei, amenințările geopolitice și interne, vulnerabilitățile, parteneriatele internaționale și apartenența la organizații internaționale, prioritățile strategice și poziția globală, securitate economică și energetică etc., având ca obiective: prevenirea amenințărilor hibride și non-militare; protecția infrastructurii critice; combaterea terorismului, criminalității organizate, migrației ilegale; securitatea energetică, alimentară, sanitară; reziliența societală.

elemente ale guvernului și ale societății vor contribui la protejarea acestora. *Strategia de Securitate Națională* abordează, de obicei, amenințările geopolitice și interne, vulnerabilitățile, parteneriatele internaționale și apartenența la organizații internaționale, prioritățile strategice și poziția globală, securitate economică și energetică etc., având ca obiective: prevenirea amenințărilor hibride și non-militare; protecția infrastructurii critice; combaterea terorismului, criminalității organizate, migrației ilegale; securitatea energetică, alimentară, sanitară; reziliența societală.

În acest caz, documentul reprezintă viziunea președintelui statului, iar audiența este publicul larg, inclusiv factori de decizie, legiuitori, cetățeni și, uneori, chiar adversari, pentru a semnală intenția și poziția strategică. Fiind elaborat la nivel înalt și fiind conceptual, documentul este adesea scris într-un limbaj strategic larg, stabilind obiective pe termen lung și oferind o viziune națională pentru securitate în mai multe domenii.

La rândul său, SNA derivă din SSN, fiind axată, în mod special, pe aspectul politico-militar al securității naționale, oferind îndrumări cu privire la modul în care forțele armate ar trebui să se pregătească pentru a sprijini obiectivele mai largi de securitate națională. Documentul include, de regulă: evaluări ale amenințărilor militare; structura forțelor și planurile de modernizare; pregătire și priorități de formare; concepte doctrinare și operaționale; capacități de descurajare strategică și de luptă. Elaborat de instituția de apărare a statului, publicul său principal este reprezentat de conducerea militară, planificatorii apărării și părțile interesate guvernamentale relevante, responsabile de politica de apărare și bugetare. Mai operațional și specific, SNA transpune obiectivele strategice ale SNS în obiective militare concrete, incluzând capacități specifice și alinierea resurselor militare cu amenințările strategice.

Un aspect-cheie în compararea celor două documente este că acestea trebuie să fie complementare, având în vedere că o arhitectură solidă de securitate națională necesită coerență și aliniere între ambele strategii. Dacă SSN subliniază ce își propune statul să protejeze și de ce, SNA va explica modalitățile în care forțele armate vor contribui la atingerea obiectivelor.

Un exemplu relevant poate fi oferit de către documentele strategice ale Statelor Unite ale Americii, raportându-ne în acest

caz la anul 2022, în care Strategia de securitate națională a SUA² s-a concentrat pe descurajarea integrată, alianțe, schimbări climatice și reziliența economică, în timp ce Strategia Națională de Apărare a SUA³ a prioritarizat descurajarea Chinei și Rusiei, promovarea modernizării forțelor și abordarea în comun a provocărilor de securitate globale – ca răspunsuri militare directe la amenințările identificate de Strategia de securitate națională.

În alte state, cele două documente programatice variază în denumire, însă scopul și structura sunt cele aferente SSN și SNA. Astfel, în cazul Marii Britanii regăsim atât o strategie de securitate națională, cât și o cartă a conducerii apărării (Defence Command Paper) și o analiză strategică a apărării; iar Germania, Canada și Australia au strategii de securitate și cartele albe privind politica de apărare.

Astfel, deși atât strategia de securitate națională, cât și strategia națională de apărare urmăresc să protejeze interesele unei națiuni, acestea diferă în ceea ce privește domeniul de aplicare, elementele pe care se concentrează și audiența. SSN oferă o viziune amplă a priorităților naționale și a mediului strategic, în timp ce SNA se limitează la modul în care va fi organizată și utilizată puterea militară pentru a susține această viziune. Înțelegerea ambelor este esențială pentru oricine este interesat de politica de apărare, relațiile internaționale sau guvernanta națională.

Un rol esențial în elaborarea oricăruia dintre cele două documente îl are domeniul politicii de apărare: „Strategia are de-a face cu problemele dificile aferente politicii naționale, în zonele unde factorii politici, economici, psihologici și militari se suprapun. Nu există consiliere militară pură atunci când vine vorba despre aspecte de strategie.” (Baylis, Wirtz, Gray, 2016, p. 3). Cunoscutul politolog Henry Kissinger, cu funcții înalte în administrațiile americane de-a lungul timpului, considera că „separarea dintre strategie și politici poate fi făcută doar în detrimentul celeilalte.” (Kissinger, 1957, p. 422).

Deși atât strategia de securitate națională, cât și strategia națională de apărare urmăresc să protejeze interesele unei națiuni, acestea diferă în ceea ce privește domeniul de aplicare, elementele pe care se concentrează și audiența. SSN oferă o viziune amplă a priorităților naționale și a mediului strategic, în timp ce SNA se limitează la modul în care va fi organizată și utilizată puterea militară pentru a susține această viziune.

² National Security Strategy of the United States of America, octombrie 2022, Casa Albă, Washington, <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>, accesat la 30 mai 2025.

³ National Defense Strategy of the United States of America, octombrie 2022, Departamentul pentru Apărare, Washington, <https://media.defense.gov/2022/Oct/27/2003103845/-1/-1/1/2022-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY-NPR-MDR.pdf>, accesat la 30 mai 2025.

SCURT ISTORIC AL STRATEGIILOR DE SECURITATE ȘI APĂRARE ALE ROMÂNIEI

România a început să elaboreze strategii de securitate și de apărare după 1989, odată cu tranziția de la regimul comunist la un regim democratic și cu integrarea treptată în structurile euroatlantice. Strategiile respective au devenit documente oficiale importante, asumate la cel mai înalt nivel al statului, în special după aderarea la NATO (2004) și Uniunea Europeană (2007).

Țara noastră are, în mod oficial, o Strategie Națională de Apărare a Țării care funcționează și ca strategie de securitate națională, fiind emisă o dată la aproximativ 5 ani, începând cu anul 2001. Până în anul 2025, au fost emise șase astfel de strategii, reflectând evoluția contextului geopolitic, a amenințărilor și a poziției României în alianțele internaționale: 2001⁴ – Strategia de securitate națională, prim-post-aderare la Parteneriatul NATO pentru Pace (PfP), într-un context de reformă militară și pregătire pentru NATO (pe mandatul președintelui Ion Iliescu); 2006⁵ – Strategia de securitate națională, primadupă aderarea efectivă la NATO (2004), concentrată pe modernizarea Armatei (pe mandatul președintelui Traian Băsescu); 2010⁶ – Strategia Națională de Apărare elaborată în timpul crizei economice globale, cu accent pe amenințări asimetrice (pe mandatul președintelui Traian Băsescu); 2015⁷ – Strategia Națională de Apărare „O Românie puternică în Europa și în lume” (pe mandatul președintelui Klaus Iohannis); 2020⁸ – Strategia Națională de Apărare „Pentru o Românie care garantează securitatea și prosperitatea cetățenilor”

Țara noastră are, în mod oficial, o Strategie Națională de Apărare a Țării care funcționează și ca strategie de securitate națională, fiind emisă o dată la aproximativ 5 ani, începând cu anul 2001. Până în anul 2025, au fost emise șase astfel de strategii, reflectând evoluția contextului geopolitic, a amenințărilor și a poziției României în alianțele internaționale.

⁴ *Strategia de Securitate Națională a României „Garantarea democrației și a libertăților fundamentale, dezvoltare economică și socială susținută și durabilă, aderare la NATO și integrare în Uniunea Europeană”,* București, 2001, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/59479>, accesat la 31 mai 2025.

⁵ *Strategia de Securitate Națională a României „România Europeană, România Euroatlantică: pentru o viață mai bună într-o țară democratică, mai sigură și prosperă”,* București, 2007, <https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2015/03/SSNR1.pdf>, accesat la 31 mai 2025.

⁶ *Strategia Națională de Apărare „Pentru o Românie care garantează securitatea și prosperitatea generațiilor viitoare”,* București, 2010, https://www.cdep.ro/caseta/2010/08/31/hp100622_CSAT.pdf, accesat la 31 mai 2025.

⁷ *Strategia Națională de Apărare a Țării „O Românie puternică în Europa și în lume”,* București, 2015, https://www.presidency.ro/files/userfiles/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_1.pdf, accesat la 31 mai 2025.

⁸ *Strategia Națională de Apărare a Țării „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”,* București, 2020, https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf, accesat la 31 mai 2025.

(în timpul mandatului președintelui Iohannis); 2025⁹ – Strategia Națională de Apărare a Țării „*Independență și solidaritate – viziunea României pentru o lume în schimbare*”.

Prevederile legate de Strategia națională de apărare a țării sunt evidențiate în Legea planificării apărării nr. 203 din anul 2015, explicând scopul documentului, conținutul și modalitatea de aprobare la nivel național. Astfel, SNA „*este documentul de bază care fundamentează planificarea apărării la nivel național. Președintele României, în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii jurământului, prezintă în Parlament Strategia națională de apărare a țării care se dezbate și se aprobă, prin hotărâre, în ședință comună a celor două Camere.*”¹⁰. Ea cuprinde: „*valorile, interesele și obiectivele naționale de securitate; evaluarea mediului internațional de securitate; potențialele riscuri, amenințări și vulnerabilități identificate; obiectivele strategice și prioritățile în domeniul apărării; direcțiile de acțiune și principalele modalități pentru asigurarea securității naționale a României în domeniul apărării*”.

Tablul 1: Evoluția strategiilor de securitate/apărare națională a României

2001-2005	<p>Context internațional: rol crescând al NATO; atacurile teroriste asupra SUA din 11 septembrie 2001 care au determinat pentru mai multe state, dar mai ales pentru SUA, modificarea abordării conceptului de securitate națională; pregătirea pentru aderare la NATO și UE a unor state europene</p> <p>Context intern: aderare NATO</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: clasice (conflicte regionale, terorism) și preponderent de natură non-militară (posibile evoluții negative în plan regional în domeniul democratizării; proliferarea crimei organizate transnaționale; acțiunile de incitare la extremism, intoleranță, separatism sau xenofobie)</p> <p>Vulnerabilități: de natură economică, financiară și socială; corupție; administrare deficitară a resurselor publice</p> <p>Orientare strategică: apărare clasică, cu reformă militară</p>
-----------	--

SNA „*este documentul de bază care fundamentează planificarea apărării la nivel național. Președintele României, în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii jurământului, prezintă în Parlament Strategia națională de apărare a țării care se dezbate și se aprobă, prin hotărâre, în ședință comună a celor două Camere*”.

⁹ *Strategia de Securitate Națională a României 2025-2030 „Independență și solidaritate - viziunea României pentru o lume în schimbare”*, București, 2025, <https://www.presidency.ro/ro/media/csat/strategia-nationala-de-aparare-a-tarii-pentru-perioada-2025-2030>, accesat la 4 decembrie 2025.

¹⁰ Legea planificării apărării nr. 203 din 16 iulie 2015, emitent Parlamentul României, publicat în Monitorul Oficial nr. 555 din 27 iulie 2015, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/170048>, accesat la 2 iunie 2025.

2006-2010	<p>Context internațional: accelerarea proceselor de globalizare și de integrare regională; angajamente militare de mare intensitate ale SUA și aliaților în Irak și Afganistan; retragerea Rusiei din Tratatul privind forțele convenționale (2008); războiul Rusiei împotriva Georgiei (2008); criza economică globală din 2008; proliferare nucleară (Iran); recunoașterea amenințărilor non-tradiționale (securitate energetică, pandemii etc.)</p> <p>Context intern: aderare UE</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: conflictele regionale; criza gazelor (Rusia-Ucraina); terorism preponderent extremist-religios; proliferarea armelor de distrugere în masă; criminalitatea transnațională organizată</p> <p>Vulnerabilități: guvernarea ineficientă; accentuarea diferențelor sociale; fragilitatea spiritului civic și a solidarității civice; infrastructura slab dezvoltată; dificultățile de adaptare a sistemului de învățământ la cerințele societății; angajarea insuficientă a societății civile în dezbaterile și soluționarea problemelor de securitate</p> <p>Orientare strategică: construirea noii identități europene și euroatlantice a României; transformarea instituțiilor cu responsabilități în domeniul securității naționale</p>
2010-2014	<p>Context internațional: ascensiunea ISIS; oboseală strategică post-9/11 (tranziția operației ISAF din Afganistan în RSM); Primăvara Arabă (2010-2012); reasertivitatea Rusiei, prin anexarea ilegală a Peninsulei Crimeea a Ucrainei (2014); creșterea asertivității Chinei în Marea Chinei de Sud, respectiv de Est; primele semne de trecere către multipolaritate</p> <p>Context intern: dezvoltarea relației bilaterale cu SUA; criză economică</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: amenințări hibride și cibernetice; proliferarea armelor; fragilitate statală și conflicte civile (Siria, Libia, țări din Africa); instabilitate economică post-2008; menținerea unui nivel ridicat de instabilitate în regiunea Mării Negre; traficul de droguri</p> <p>Vulnerabilități: politizarea excesivă a unor instituții de stat; capacitate administrativă redusă; corupție</p> <p>Orientare strategică: axată pe apărarea în fața amenințărilor clasice, simultan cu deschidere spre noile riscuri emergente; reformă instituțională punctuală</p>
2015-2019	<p>Context internațional: revenirea competiției între marile puteri; cristalizarea războiului hibrid (ingerință externă în procesele electorale; dezinformare; fake news; utilizarea de proxy, constrângere economică); erodarea multilateralismului; provocări la adresa unității NATO și UE; schimbarea climatică</p>

	<p>Context intern: instabilitate guvernamentală; proteste ale societății</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: perpetuarea conflictelor înghețate din Sud-Estul Europei; amenințări hibride și cibernetice; efectele pandemiei de COVID</p> <p>Vulnerabilități: capacitate redusă de absorbție a fondurilor europene; infrastructură deficitară; vulnerabilități în justiție și educație; corupție</p> <p>Orientare strategică: reformă sistemică și interinstituțională; cooperare internațională; participarea cetățenilor e considerată esențială (reziliență civică)</p>
2020-2024	<p>Context internațional: convergența unor crize globale; accelerarea competiției între marile puteri; extinderea amenințărilor hibride în aproape toate domeniile; pandemia de Covid-19 (2020-2022); revenirea războiului la scară largă în Europa (prin invadarea Ucrainei de către F. Rusă, în 2022)</p> <p>Context intern: criza sanitară generată de pandemia de COVID-19; polarizare politică; inițiative de modernizare și adaptare la noile realități europene și globale</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: consolidarea potențialului militar al Rusiei; criza economică generată de criza sanitară; pandemii; stagnarea extinderii UE; volatilitate în Balcanii de Vest; amenințări hibride; atacuri cibernetice</p> <p>Vulnerabilități: fragmentare politică; lipsă de coordonare interinstituțională în pandemie; infrastructură deficitară; lipsă de cultură de securitate</p> <p>Orientare strategică: schimbare de paradigmă – trecerea la conceptul de securitate extinsă (abordare multidimensională: militară, economică, sanitară, energetică, cibernetică, educațională și ecologică); triada: apartenența României la NATO, la UE și parteneriatul strategic cu SUA; reziliența societală</p>
2025-2030	<p>Context internațional: continuarea războiului de agresiune al F. Ruse împotriva Ucrainei, redefinind arhitectura de securitate europeană și postura de descurajare a NATO; consolidarea competiției strategice globale (SUA-China-Rusia) și accelerarea tranziției către o ordine internațională fragmentată; presiuni crescute asupra unității transatlantice și intensificarea dezbaterilor privind autonomia strategică europeană; extinderea și sofisticarea amenințărilor hibride (cibernetice, informaționale, economice, energetice); creșterea importanței Mării Negre ca spațiu de competiție geopolitică, militară și economică</p>

În noiembrie 2025, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat, iar ulterior Parlamentul României a adoptat în ședință comună Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2025-2030, primul document strategic de acest nivel care a trecut printr-o transparență publică reală și a integrat observații ale societății civile și instituțiilor relevante.

	<p>Context intern: polarizare politică și scăderea încrederii publice în instituțiile statului; necesitatea accelerării modernizării infrastructurii critice, inclusiv în sensul dublei utilizări (civil și militar); presiuni bugetare și nevoia de predictibilitate multianuală în domeniul apărării; creșterea relevanței industriei naționale de apărare și a cooperării public–private; conștientizarea graduală a importanței rezilienței societale și a culturii de securitate</p> <p>Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: amenințarea militară directă sau indirectă reprezentată de F. Rusă; războiul hibrid: dezinformare, ingerințe externe în procesele democratice, atacuri cibernetice; vulnerabilizarea infrastructurii critice (energie, transport, comunicații, sănătate); instabilitatea regională în vecinătatea extinsă (Ucraina, Balcanii de Vest, Orientul Mijlociu); crize cu efect sistemic (energetice, climatice, sanitare, economice)</p> <p>Vulnerabilități: fragmentarea și suprapunerile instituționale în sistemul de apărare și securitate națională; capacitate administrativă limitată în gestionarea crizelor complexe; nivel scăzut de alfabetizare media și cultură de securitate în rândul populației; polarizare socială și slăbirea coeziunii interne</p> <p>Orientare strategică: apărare consolidată și descurajare credibilă în cadrul NATO, cu accent pe flancul estic; abordare integrată a securității, care depășește dimensiunea militară și include reziliența societală, economică și informațională; creșterea investițiilor în apărare și dezvoltarea industriei naționale de apărare ca element strategic de securitate; independență solidară: întărirea capacităților naționale concomitent cu aprofundarea cooperării euroatlantice; modernizarea sistemului de apărare și securitate națională prin digitalizare, coordonare interinstituțională și planificare multianuală.</p>
--	---

În noiembrie 2025, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat, iar ulterior Parlamentul României a adoptat în ședință comună Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2025-2030, primul document strategic de acest nivel care a trecut printr-o transparență publică reală și a integrat observații ale societății civile și instituțiilor relevante. Strategia este construită în jurul conceptului de *independență solidară* – o formulare care combină autonomia decizională a României cu cooperarea strânsă în cadrul NATO și UE, precum și consolidarea parteneriatului strategic cu SUA. Strategia 2025-2030 reconfirmă și extinde lista amenințărilor: agresiunea Rusiei și potențialul unui conflict de amploare la granițele estice, atacurile hibride și cibernetice, vulnerabilitățile instituționale, manipularea

informațională și riscurile asupra infrastructurii critice – inclusiv energie și telecomunicații în regiunea Mării Negre.

Un prim element distinctiv al Strategiei Naționale de Apărare pentru perioada 2025-2030 îl reprezintă integrarea explicită a conceptului de reziliență societală ca pilon central al securității naționale. Dacă documentele anterioare au tratat reziliența mai degrabă ca un obiectiv subsidiar sau ca rezultat al unor politici sectoriale, noua strategie o plasează în centrul arhitecturii de securitate. Securitatea nu mai este definită exclusiv prin capacitatea statului de a descuraja sau respinge agresiuni externe, ci și prin capacitatea societății de a absorbi șocuri, de a menține funcționalitatea instituțiilor și de a preveni exploatarea vulnerabilităților interne de către actori ostili. Această abordare reflectă lecțiile extrase din crizele recente – pandemice, energetice și informaționale – care au demonstrat că slăbiciunile sociale și instituționale pot deveni rapid riscuri de securitate.

În strânsă legătură cu această schimbare de paradigmă, strategia introduce un accent clar pe pregătirea pentru gestionarea crizelor multiple simultane, fie ele de natură militară sau non-militară. Spre deosebire de abordările anterioare, predominant secvențiale și sectoriale, documentul recunoaște explicit caracterul cumulativ și interdependent al crizelor contemporane. Un conflict militar în vecinătatea României poate coexista cu atacuri cibernetice asupra infrastructurii critice, campanii de dezinformare, presiuni economice sau crize energetice și sanitare. Această recunoaștere impune o schimbare de logică strategică, orientată către coordonare interinstituțională, planificare integrată și capacitate de reacție rapidă, în locul unor răspunsuri fragmentate și reactive.

Un alt element de noutate este corelarea explicită a securității naționale cu dezvoltarea industrială, economică și inovarea tehnologică, în special în domeniul apărării. Strategia depășește viziunea tradițională asupra industriei de apărare ca simplu furnizor de echipamente militare și o redefinește ca vector de securitate strategică, competitivitate economică și autonomie operațională. Investițiile în capacități industriale, cercetare-dezvoltare și tehnologii emergente sunt prezentate nu doar ca măsuri de modernizare militară, ci ca instrumente de reducere a dependențelor externe și de creștere a rezilienței economice a statului, într-un context în care interdependențele economice pot fi utilizate ca arme strategice.

Nu în ultimul rând, Strategia Națională de Apărare 2025-2030 marchează o deschidere mai accentuată către consultarea publică și transparență, reprezentând o evoluție față de documentele anterioare,

Un conflict militar în vecinătatea României poate coexista cu atacuri cibernetice asupra infrastructurii critice, campanii de dezinformare, presiuni economice sau crize energetice și sanitare. Această recunoaștere impune o schimbare de logică strategică, orientată către coordonare interinstituțională, planificare integrată și capacitate de reacție rapidă, în locul unor răspunsuri fragmentate și reactive.

elaborate preponderent într-un cadru instituțional închis. Procesul de elaborare a inclus, într-o măsură mai vizibilă, contribuții din partea societății civile și a mediului academic, iar documentul recunoaște explicit rolul cetățeanului în consolidarea securității naționale. Această abordare reflectă înțelegerea faptului că legitimitatea, încrederea publică și participarea civică sunt componente esențiale ale rezilienței naționale și că securitatea nu poate fi construită exclusiv *de sus în jos*, fără implicarea societății în ansamblul său.

CUM ARATĂ VIITORUL? DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ROMÂNIA

Consolidarea posturii de apărare și a descurajării pe flancul estic al NATO rămâne un pilon central al securității României. Poziția geostrategică a țării, în proximitatea unui conflict de mare intensitate, impune menținerea unei capacități militare credibile, interoperabile și bine integrate în structurile aliate.

Raportat la mediul actual de securitate, direcțiile strategice asumate de România reflectă necesitatea unei abordări integrate, adaptabile și orientate către consolidarea rezilienței naționale. O primă direcție strategică esențială este combaterea amenințărilor hibride și informaționale, considerate multiplicatori de vulnerabilitate într-o societate caracterizată de polarizare și de un nivel scăzut al încrederii în instituții. Campaniile de dezinformare, atacurile cibernetice asupra infrastructurii critice nu mai pot fi tratate ca riscuri periferice, ci ca amenințări sistemice la adresa securității naționale, iar abordarea acestora presupune nu doar consolidarea capacităților instituționale, ci și implicarea societății civile, a mediului academic și a mass-mediei, precum și dezvoltarea unei culturi de securitate și a alfabetizării media la nivelul populației.

În paralel, consolidarea posturii de apărare și a descurajării pe flancul estic al NATO rămâne un pilon central al securității României. Poziția geostrategică a țării, în proximitatea unui conflict de mare intensitate, impune menținerea unei capacități militare credibile, interoperabile și bine integrate în structurile aliate. Creșterea investițiilor în apărare, modernizarea capabilităților militare și întărirea sprijinului națiunii gazdă pentru forțele aliate dislocate pe teritoriul național sunt elemente indispensabile pentru asigurarea securității teritoriale și pentru consolidarea rolului României ca furnizor de securitate regională.

O a treia direcție strategică vizează creșterea rezilienței economice, energetice și cibernetice, în condițiile în care interdependențele devin tot mai frecvent instrumente de presiune strategică. Securitatea energetică, protecția infrastructurii critice și dezvoltarea capacităților cibernetice sunt tratate ca domenii cu impact direct asupra capacității statului de a funcționa în situații de criză. În acest sens, devine esențială corelarea politicilor de securitate cu cele economice și industriale.

Nu în ultimul rând, o altă direcție strategică impune modernizarea sistemului de securitate națională din perspectivă instituțională și decizională. Fragmentarea competențelor, suprapunerile instituționale și nivelul insuficient de digitalizare afectează capacitatea de reacție în situații de criză complexe.

Într-un registru complementar, securitatea națională pentru perioada 2025-2030 este inseparabilă de dimensiunea socială și civică. Polarizarea politică, fragmentarea socială și deficitul de cultură de securitate reduc capacitatea societății de a răspunde coerent la amenințări externe și interne. Prin urmare, consolidarea coeziunii sociale, îmbunătățirea comunicării publice a instituțiilor și investițiile în educație civică și media trebuie privite ca investiții strategice în securitatea națională, nu ca politici secundare. Suplimentar liniilor din strategie, pe această dimensiune ar putea fi incluse și direcții de acțiune precum: reformarea comunicării publice a instituțiilor, pentru creșterea transparenței și responsabilizării, promovarea coeziunii sociale prin proiecte locale și parteneriate stat-societate civilă sau elaborarea unui program național pentru educație civică și media în școli și comunități.

Având în vedere caracterul multidimensional al provocărilor la nivel național care caracterizează deja cel puțin ultimii cinci ani, precum și conținutul strategiei, este evident că documentul are tiparul unei strategii de securitate națională. De ce? Pentru că amenințările actuale sunt hibride – nu mai sunt generate exclusiv de armata unui stat, ci vin și din spațiul cibernetic, manipulare informațională, sabotaj economic, șantaj energetic, migrație forțată, schimbări climatice. În plus, prin statutul României de membru al NATO și al UE, securitatea națională necesită o abordare mai largă, adaptată cerințelor NATO și europene (Green Deal, securitate digitală, protecția frontierelor etc), iar societatea este vulnerabilă la mai multe tipuri de criză: atacuri cibernetice (ex: spitale, instituții), crize sanitare (ex: pandemii), dezinformare masivă, probleme energetice și climatice.

Astfel, prin prisma comparațiilor prezentate mai sus, a particularităților prezentului, precum și a necesității adaptării la contextul strategic actual, o soluție mai adaptată realității este opțiunea de strategie de securitate națională. Suplimentar, ideea de strategie de apărare ar putea fi reflectată prin instrumentul deja existent Carta Albă a Apărării, care prezintă toate caracteristicile unui astfel de document programatic. În acest sens, este nevoie de o consolidare corespunzătoare a domeniului politicii de apărare, extrem de relevant pentru viitorul pe termen lung, având în vedere dinamica evoluțiilor

Prin statutul României de membru al NATO și al UE, securitatea națională necesită o abordare mai largă, adaptată cerințelor NATO și europene (Green Deal, securitate digitală, protecția frontierelor etc), iar societatea este vulnerabilă la mai multe tipuri de criză: atacuri cibernetice (ex: spitale, instituții), crize sanitare (ex: pandemii), dezinformare masivă, probleme energetice și climatice.

Securitatea României în perioada 2025-2030 nu se mai poate construi exclusiv prin mijloace militare, ci prin coeziune democratică, reziliență informațională și adaptabilitate instituțională. România trebuie să aibă ca punct de plecare, pe plan extern, valorificarea poziției geografice – pivot regional în Marea Neagră, dar și pe integrarea unui pilon economic și energetic, în contextul în care interdependențele devin arme strategice.

geopolitice, dar și perspectiva creșterii complexității acestora. În perspectiva ciclului strategic următor, poate fi util ca decidenții politici să își pună această întrebare „*Strategie de apărare sau de securitate?*”, având în vedere că opțiunea pentru cea din urmă ar implica necesitatea unor modificări legislative.

În concluzie, indiferent de tipul de document strategic, România se confruntă cu o transformare profundă a mediului de securitate – fapt ce trebuie conștientizat pe deplin la nivelul statului, dar și la nivelul societății. Securitatea României în perioada 2025-2030 nu se mai poate construi exclusiv prin mijloace militare, ci prin coeziune democratică, reziliență informațională și adaptabilitate instituțională. România trebuie să aibă ca punct de plecare, pe plan extern, valorificarea poziției geografice – pivot regional în Marea Neagră, dar și pe integrarea unui pilon economic și energetic, în contextul în care interdependențele devin arme strategice. Pe plan intern, o atenție deosebită acordată combaterii polarizării și dezinformării, prin educație pentru securitate și comunicare strategică, pot asigura adaptarea inclusivă a societății la provocările de securitate actuale și la dinamica crescândă a acestora. Dintre instrumentele și mijloacele de implementare nu trebuie să lipsească politici publice sectoriale eficiente; o bugetare multianuală pentru apărare susținută politic și care să se raporteze real la cerințele Alianței Nord-Atlantice; o cooperare internațională consolidată atât în context bilateral, cât și regional; precum și o poziție proactivă în cadrul NATO și al UE.

BIBLIOGRAFIE:

1. Baylis, J., Wirtz, J., Gray, C. (2016). *Strategy in the Contemporary World: An Introduction to Strategic Studies*. Oxford: Oxford University Press.
2. *Joint Communication to the European Parliament and the Council, the European Union's Strategic Approach to the Black Sea Region* (28 mai 2025). Bruxelles, https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/170d9b3a-d45f-4169-80fa-9adb753c0921_en?filename=EU%20Strategic%20Approach%20Black%20Sea%20Strategy.pdf, accesat la 30 mai 2025.
3. Kissinger, A.H. (1957). *Nuclear Weapons and Foreign Policy*. New York: Harper and Row.
4. *Legea planificării apărării* nr. 203, 16 iulie 2015, emitent Parlamentul României, publicat în Monitorul Oficial nr. 555 din 27 iulie 2015, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/170048>, accesat la 2 iunie 2025.
5. Mearsheimer, J.J. (2014). *The tragedy of great power politics*. New York: W. W. Norton & Company.

6. *National Defense Strategy of the United States of America* (octombrie 2022). Departamentul pentru Apărare, Washington, <https://media.defense.gov/2022/Oct/27/2003103845/-1/-1/1/2022-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY-NPR-MDR.pdf>, accesat la 22 mai 2025.
7. *National Security Strategy of the United States of America* (octombrie 2022). Casa Albă, Washington, <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>, accesat la 30 mai 2025.
8. *Semnarea Memorandumului de Înțelegere privind constituirea grupului operativ pentru combaterea minelor marine în Marea Neagră* (11 ianuarie 2024). București, https://www.mapn.ro/cpresa/18251_semnarea-memorandumului-de-intelegere-privind-constituirea-grupului-operativ-pentru-combaterea-minelor-marine-in-marea-neagra, accesat la 30 mai 2025.
9. *Strategia Națională de Apărare „Pentru o Românie care garantează securitatea și prosperitatea generațiilor viitoare”* (2010). București, https://www.cdep.ro/caseta/2010/08/31/hp100622_CSAT.pdf, accesat la 31 mai 2025.
10. *Strategia Națională de Apărare a Țării „O Românie puternică în Europa și în lume”* (2015). București, https://www.presidency.ro/files/userfiles/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_1.pdf, accesat la 31 mai 2025.
11. *Strategia Națională de Apărare a Țării „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”* (2020). București, https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf, accesat la 31 mai 2025.
12. *Strategia de Securitate Națională a României „Garantarea democrației și a libertăților fundamentale, dezvoltare economică și socială susținută și durabilă, aderare la NATO și integrare în Uniunea Europeană”* (2001). București, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/59479>, accesat la 31 mai 2025.
13. *Strategia de Securitate Națională a României „România Europeană, România Euroatlantică: pentru o viață mai bună într-o țară democratică, mai sigură și prosperă”* (2007). București, <https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2015/03/SSNR1.pdf>, accesat la 31 mai 2025.
14. *Strategia de Securitate Națională a României 2025-2030 „Independență și solidaritate – viziunea României pentru o lume în schimbare”* (2025). București, <https://www.presidency.ro/ro/media/csat/strategia-nationala-de-aparare-a-tarii-pentru-perioada-2025-2030>, accesat la 4 decembrie 2025.
15. Williams, D.P. (2008). *Security studies: an introduction*. London și New York: Editura Routledge.
16. Zulean, M. (2017). *Strategiile de Securitate Națională*, ed. a II-a. București: Editura Tritonic.